

- 5) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar A/Zadanie nr 2**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 5** do niniejszego zarządzenia;
- 6) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar B/Zadanie nr 1 oraz nr 2**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 6** do niniejszego zarządzenia;
- 7) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar C/Zadanie nr 1**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 7** do niniejszego zarządzenia;
- 8) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar C/Zadanie nr 2**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 8** do niniejszego zarządzenia;
- 9) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar C/Zadanie nr 3**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 9** do niniejszego zarządzenia;
- 10) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar C/Zadanie nr 4**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 10** do niniejszego zarządzenia;
- 11) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł I/Obszar D**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 11** do niniejszego zarządzenia;
- 12) Wzór Wkładki do wniosku „P” i „O” – Specyfikacja przedmiotu dofinansowania – **Moduł II**, w brzmieniu określonym w **załączniku nr 12** do niniejszego zarządzenia;
- 13) Wzór Części B Wniosku „P” (*wypełnia Realizator pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”*), w brzmieniu określonym w **załączniku nr 13** do niniejszego zarządzenia;
- 14) Wzór Części B Wniosku „O” (*wypełnia Realizator pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”*), w brzmieniu określonym w **załączniku nr 14** do niniejszego zarządzenia;

§ 2

Traci moc Zarządzenie Nr 9a/2012 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 07.08.2012 r. w sprawie wprowadzenia Zasad postępowania w sprawie przyznania dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd” oraz wzorów wniosków o przyznanie dofinansowania

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wołominie
Agata Żędzian
Agata Żędzian

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Wołominie
Maciej Burakowski
Maciej Burakowski

Zasady postępowania w sprawie przyznania dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd” w 2013r.

Niniejsze zasady określają:

- 1) Definicje pojęć.
- 2) Podstawa prawna.
- 3) Cele programu.
- 4) Adresat Programu.
- 5) Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu.
- 6) Wniosek o dofinansowanie. Weryfikacja formalna i merytoryczna wniosku.
- 7) Decyzja o przyznaniu dofinansowania.
- 8) Umowa dofinansowania i jej rozliczenie.
- 9) Kontrola.
- 10) Zobowiązania beneficjentów
- 11) Zasięg i okres realizacji programu.
- 12) Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków.

I. Definicje pojęć.

Ilekrót w niniejszym dokumencie mowa jest o:

- 1) **adresacie programu** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która jest uprawniona do ubiegania się o dofinansowanie,
- 2) **beneficjencie pomocy** – należy przez to rozumieć adresata programu, który uzyskał dofinansowanie;
- 3) **dofinansowaniu** – należy przez to rozumieć pomoc finansową ze środków PFRON udzieloną przez realizatora programu;
- 4) **ewaluacji programu** – należy przez to rozumieć ocenę jakości, skuteczności i efektywności programu;
- 5) **monitorowaniu** – należy przez to rozumieć proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat programu w aspekcie finansowym i rzeczowym;
- 6) **osobie niepełnosprawnej** – należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
- 7) **Centrum** – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- 8) **PFRON** – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 9) **programie** (bez bliższego określenia) – należy przez to rozumieć pilotażowy program „Aktywny samorząd”;
- 10) **udziale własnym** – należy przez to rozumieć wkład finansowy, jaki wnioskodawca zobowiązany jest zaangażować w związku z dofinansowaniem;
- 11) **osobach w wieku aktywności zawodowej** – należy przez to rozumieć pełnoletnie osoby, które nie osiągnęły wieku emerytalnego;

12) wnioskodawcy – należy przez to rozumieć wnioskującego o dofinansowanie z tym, że:

- a) w przypadku niepełnoletnich adresatów programu (dzieci i młodzież do lat 18), wnioskodawcą jest jeden z rodziców sprawujący opiekę nad osobą niepełnosprawną lub opiekun prawny,
- b) w przypadku pełnoletnich osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, wnioskodawcą jest opiekun prawny;

13) wniosku – należy przez to rozumieć pisemny wniosek wnioskodawcy o przyznanie dofinansowania;

14) wymagalnych zobowiązaniach – należy przez to rozumieć zobowiązania, których termin zapłaty upłynął;

15) aktywności zawodowej – należy przez to rozumieć:

- a) zatrudnienie, lub
- b) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
- c) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu.

16) dodatku na pokrycie kosztów kształcenia - należy przez to rozumieć nie wymagającą rozliczania kwotę przeznaczoną na wydatki związane z pobieraniem nauki, przykładowo na wydatki dotyczące:

- a) zakwaterowania – w przypadku nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- b) dojazdów,
- c) dostępu do Internetu,
- d) uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej,
- e) zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę,
- f) wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych,
- g) wkładu własnego, wymaganego zasadami programów Unii Europejskiej;

17) dysfunkcjach uniemożliwiających samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:

- a) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
- b) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
- c) istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
- d) zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej;

18) dysfunkcji narządu ruchu (w przypadku Obszaru A) – należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (a w przypadku osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – orzeczenia o

niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu;

19) dysfunkcji obu kończyn górnych (w przypadku Obszaru B) – należy przez to rozumieć potwierdzony zaświadczeniem lekarskim, wrodzony brak lub amputację obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia a także dysfunkcję charakteryzującą się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe);

20) dysfunkcji narządu wzroku (w przypadku Obszaru B) - należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:

a) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 20 stopni;

b) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,06 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 30 stopni;

21) ekspercie PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie nr 3 i nr 4) – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:

a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,

b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

oraz o ile dotyczy:

c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania;

22) gospodarstwie domowym wnioskodawcy – należy przez to rozumieć, w zależności od stanu faktycznego:

a) **wspólne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca ma wspólny budżet domowy z innymi osobami, wchodzącymi w skład jego rodziny,

lub

- b) **samodzielne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca mieszka i utrzymuje się samodzielnie i może udokumentować, że z własnych dochodów ponosi wszelkie opłaty z tego tytułu;
- 23) **kolegium** – należy przez to rozumieć kolegium pracowników służb społecznych, kolegium nauczycielskie lub nauczycielskie kolegium języków obcych utworzone zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- 24) **kosztach kursu i egzaminów** – należy przez to rozumieć koszty związane z uczestnictwem osoby niepełnosprawnej w kursie i przeprowadzeniem egzaminu, w tym także wszelkie opłaty z nimi związane oraz jazdy doszkalające;
- 25) **kosztach utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (obszar C Zadanie nr 4)** – należy przez to rozumieć koszty związane z utrzymaniem sprawności technicznej protez/y kończyny górnej i/lub dolnej, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- 26) **miejscu zamieszkania** – należy przez to rozumieć, zgodnie z normą kodeksu cywilnego (art. 25 KC) miejscowość, w której wnioskodawca przebywa z zamiarem stałego pobytu, będąca ośrodkiem życia codziennego wnioskodawcy, w którym skoncentrowane są jego plany życiowe (cechy ośrodka osobistych i majątkowych interesów); o miejscu zamieszkania nie decyduje jedynie fakt przebywania w określonym mieście, ale również zamiar stałego pobytu i chęć skoncentrowania swoich interesów życiowych w danym miejscu; można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania;
- 27) **nauce w szkole wyższej** – należy przez to rozumieć studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym (dziennym) lub niestacjonarnym (wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu);
- 28) **obszarze wiejskim** – należy przez to rozumieć obszar wiejski w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.);
- 29) **oprzyrządowaniu samochodu** – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenia (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego;
- 30) **osobie głuchej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną z ubytkiem słuchu powyżej 70 decybeli (dB), stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 31) **osobie głuchoniewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz w komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 32) **osobie niewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, której ostrość wzroku oka lepszego po korekcji szklami nie przekracza 0,05 według skali Snellena lub osobę z ograniczonym polem widzenia poniżej 20 stopni, niezależnie od zachowanej ostrości wzroku;

- 33) osobie zależnej (w przypadku Obszaru D)** – należy przez to rozumieć dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego);
- 34) posiadaczu samochodu** (w rozumieniu programu) – należy przez to rozumieć jego właściciela lub współwłaściciela; w przypadku osób niepełnoletnich posiadaczem samochodu jest wnioskodawca;
- 35) poziomie jakości protez kończyny górnej** – należy przez to rozumieć:
- poziom I - prosta proteza o funkcji głównie kosmetycznej ewentualnie z najprostszymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca nawet podstawowych funkcji utraconej ręki,
  - poziom II - proteza z prostymi elementami mechanicznymi oraz standardowym zawieszeniem na kikucie; w zasadzie możliwa do wykonania w ramach NFZ z niewielką dopłatą; nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
  - poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,
  - poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;
- 36) poziomie jakości protez kończyny dolnej** – należy przez to rozumieć:
- poziom I - proteza wykonana w ramach limitu NFZ; posiada najprostsze elementy mechaniczne; nie daje możliwości lokomocyjnych dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
  - poziom II - poziom podstawowy umożliwiający w miarę sprawne poruszanie się pacjenta; proteza taka jednak nie daje rzeczywistych możliwości intensywnego, bezpiecznego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej,
  - poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;
  - poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów;
- 37) półroczu** – należy przez to rozumieć okres, na który może zostać przyznana pomoc finansowa na pokrycie kosztów nauki w szkole, obejmujący zajęcia dydaktyczne, sesję egzaminacyjną oraz obowiązkowe praktyki;
- 38) protezie kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (obszar C Zadanie nr 3 i nr 4)** – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez;

39) przerwie w nauce (w przypadku modułu II) – należy przez to rozumieć przerwę w kontynuowaniu nauki, w trakcie której osoba niepełnosprawna nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny;

40) sprzęcie elektronicznym lub jego elemencie lub oprogramowaniu – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia lub ich elementy i dedykowane dla nich oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności, z wyłączeniem urządzeń brajlowskich;

41) średniej ocen (w przypadku modułu II) – należy przez to rozumieć średnią ocen wyliczoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, jako średnią arytmetyczną, na podstawie wszystkich ocen uzyskanych w roku akademickim (szkolnym) poprzedzającym rok akademicki (szkolny) którego dotyczy wniosek (wszystkie udokumentowane oceny z egzaminów i zaliczeń); w przypadku studentów pobierających naukę na pierwszym roku studiów drugiego stopnia, brana jest pod uwagę średnia ocen z ostatniego roku studiów pierwszego stopnia; w przypadku, gdy średnia ocen wyliczona jest wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00, średnia ta powinna być przeliczona na średnią ocen zgodną z 5-cio stopniową skalą ocen;

42) szkole policealnej – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę policealną, utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

43) szkole wyższej – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę wyższą utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) a także szkołę wyższą i wyższe seminarium duchowne prowadzone przez Kościół Katolicki lub inne kościoły i związki wyznaniowe;

44) urządzeniach brajlowskich – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku;

45) wózku inwalidzkim o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć także wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym typu skuter; udzielenie dofinansowania na zakup wózka elektrycznego typu skuter wymaga każdorazowo indywidualnego rozpatrzenia, czy zakres dysfunkcji osoby niepełnosprawnej (w szczególności kończyn górnych) nie wyklucza użytkowania takiego typu wózka;

46) zatrudnieniu – należy przez to rozumieć:

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
- f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);

47) zdarzeniach losowych – należy przez to rozumieć potwierdzone przez właściwe jednostki zdarzenia, nieprzewidziane i niezawinione przez wnioskodawcę/ podopiecznego wnioskodawcy, które były nie do uniknięcia nawet przy zachowaniu należytej staranności, skutkujące utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu dofinansowania w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

II. Podstawa prawna programu

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

III. Cele programu

1. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
2. Cele szczegółowe programu:
  - 1) przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
  - 2) przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
  - 3) umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
  - 4) poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
  - 5) wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.
3. Do oceny skuteczności działania programu przyjmuje się następujące główne wskaźniki ewaluacyjne:
  - 1) rezultatu:
    - a) liczba osób niepełnosprawnych, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery uniemożliwiające uczestniczenie w życiu społecznym, zawodowym lub w dostępie do edukacji,
    - b) liczba osób zaangażowanych w proces rehabilitacji, których kompetencje wzrosły w wyniku uczestnictwa w module szkolenia kadr,
  - 2) wpływu – liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie.
4. Ewaluację programu można przeprowadzić na reprezentatywnej próbie losowej przy użyciu uznanych w nauce metod ewaluacji, odrębnie dla każdego obszaru.

IV. Adresat programu

1. Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module I:

- 1) Obszar A:

- a) Zadanie 1:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu ruchu,

b) Zadanie 2:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej,
- dysfunkcja narządu ruchu,

2) Obszar B:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

3) Obszar C:

a) Zadanie 1:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

b) Zadanie 2:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,

c) Zadanie 3 i 4:

- stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
- potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

4) Obszar D:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka.

2. Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module II:

- 1) znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 2) nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

3. Warunki wykluczające uczestnictwo w programie:

- 1) w modułach I i II - wymagalne zobowiązania wobec PFRON lub wobec realizatora programu,
- 2) w module II - przerwa w nauce.

4. Częstotliwość udzielania pomocy w ramach Modułu I:

- 1) Obszar A, Obszar B, Obszar C - Zadania 1 i 3 - pomoc może być udzielana co 3 lata, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy,

2) Obszar C - Zadania 2 i 4 - pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji.

5. Samorząd powiatowy może podjąć decyzję o przyznaniu dofinansowania z pominięciem okresów, o których mowa w ust. 4, wobec wnioskodawców, którzy wskutek:

1) pogorszenia stanu zdrowia, nie mogą korzystać z posiadanego, uprzednio dofinansowanego ze środków PFRON przedmiotu dofinansowania.

2) zdarzeń losowych utracili przedmiot dofinansowania ze środków PFRON albo uległ on zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

6. Z uczestnictwa w programie wyłączeni są wnioskodawcy oraz samorządy powiatowe, którzy po otrzymaniu dofinansowania ze środków PFRON na cele określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), w tym również w ramach programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, naruszyli warunki umowy (między innymi poprzez nieterminowe lub nienależyte wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy) i nie doprowadzili do usunięcia uchybień do dnia złożenia wniosku (w przypadku wnioskodawcy) lub wystąpienia (w przypadku samorządu powiatowego).

V. Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

a) Zadanie 1 – dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

b) Zadanie 2 – dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii B, w szczególności:

- kursu i egzaminów na prawo jazdy kategorii B,

oraz w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania:

- zakwaterowania, wyżywienia w okresie trwania kursu,

- dojazdu (przyjazd na kurs i powrót z kursu),

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, dofinansowanie :

a) Zadanie 1 – zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

b) Zadanie 2 – szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a) Zadanie 1 - dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

b) Zadanie 2 – dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

c) Zadanie 3:

- dofinansowanie zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu,

d) Zadanie 4:

- dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu,

4) Obszar D – dofinansowanie lub refundacja kosztów opieki nad osobą zależną (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem).

2. Moduł II – dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym:

- 1) opłata za naukę (czesne),
- 2) dodatek na pokrycie kosztów kształcenia (nie podlega rozliczeniu),
- 3) dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego - w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich.

3. Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych w okresie do 6-ciu miesięcy przed złożeniem wniosku.

4. Moduł III – finansowanie kosztów szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

5. Ten sam przedmiot pomocy, nie może być dofinansowany ze środków PFRON w ramach programu oraz w ramach zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.).

6. Do dnia 31 stycznia każdego roku realizacji programu, Zarząd PFRON zatwierdza dokument wyznaczający kierunki działań programu oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów programu w danym roku. Dokument ten może być modyfikowany przez Zarząd PFRON.

7. Dokument, o którym mowa w ust. 6 zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie modułów, obszarów i zadań, które będą realizowane w danym roku,
- 2) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w poszczególnych modułach,
- 3) wysokość maksymalnej kwoty dofinansowania w ramach modułu I i II,
- 4) wysokość minimalnego udziału własnego w ramach modułu I,
- 5) sposób zabezpieczenia udzielonego dofinansowania,
- 6) maksymalny koszt jednej opinii eksperta PFRON,
- 7) zakres pojęć dotyczących przedmiotu dofinansowania i kryteriów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w programie,
- 8) termin złożenia wystąpienia w sprawie przyznania środków finansowych PFRON na realizację programu.

8. Dokument, o którym mowa w ust. 6 może także zawierać:

- 1) dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków,
- 2) preferencje przysługujące Wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków.

9. Maksymalna kwota dofinansowania w ramach modułu I wynosi, w przypadku:

1) Obszaru A:

a) w Zadaniu nr 1 – 5.000 zł,

b) w Zadaniu nr 2 – 2.100 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów – 1.500 zł,

- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – 600 zł,

2) Obszaru B:

a) w Zadaniu nr 1:

- dla osoby niewidomej – 30.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 20.000 zł,

- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku, stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności – 10.000 zł,

- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych i pozostałych adresatów obszaru – 5.000 zł,

b) w Zadaniu nr 2:

- dla osoby głuchoniewidomej – 4.000 zł,

- dla pozostałych adresatów obszaru – 2.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia,

3) Obszaru C:

a) w Zadaniu nr 1 – 7.000 zł, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania maksymalnie do 20.000 zł w indywidualnych przypadkach, wyłącznie w przypadku, gdy:

- zwiększenie tej kwoty umożliwi zakup wózka dopasowanego do indywidualnych potrzeb zdrowotnych osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem programu, oraz

- celowość zwiększenia kwoty dofinansowania zostanie potwierdzona przez eksperta powołanego przez realizatora programu zł,

b) w Zadaniu nr 2 – 2.000 zł,

c) w Zadaniu nr 3 dla protezy na III poziomie jakości, po amputacji:

- w zakresie ręki – 9.000 zł,

- przedramienia – 20.000 zł,

- ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym – 26.000 zł,

- na poziomie podudzia – 14.000 zł,

- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – 20.000 zł,

- uda i wyluszczeniu w stawie biodrowym – 25.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON,

d) w Zadaniu nr 4 – do 30% kwot, o których mowa w lit. c,

e) w Zadaniu nr 3 i nr 4 dla refundacji kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON

na spotkanie z adresatem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 200 zł,

- 4) Obszaru D – 200 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 2.200 zł w ciągu roku – tytułem kosztów opieki nad jedną osobą zależną.
10. W ramach modułu II maksymalna kwota dofinansowania kosztów dotyczących każdego półrocza 2013 roku wynosi:
- 1) dla opłaty za naukę (czesne) – 3.000 zł,
  - 2) dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 3.000 zł,
  - 3) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia:
    - a) w przypadku osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 800 zł,
    - b) w przypadku osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 500 zł.
11. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia może być zwiększony:
- 1) w przypadku osiągania dobrych wyników w nauce:
    - a) do 25 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,50 - 3,75,
    - b) do 30 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,76 - 4,00,
    - c) do 35 % - dla średniej ocen w przedziale: 4,01 - 4,50,
    - d) do 40% - dla średniej ocen powyżej 4,50,
  - 2) a także w przypadku osoby:
    - a) niewidomej – do 20%,
    - b) głuchej – do 25%,
    - c) głuchoniewidomej – do 30%,
    - d) której miejscem zamieszkania jest obszar wiejski – do 10%,
- kwoty określonej w ust. 10 pkt 3 lit. a lub ust. 10 pkt 3 lit. b.
12. Dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) lub opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, może być zwiększone w przypadku:
- 1) gdy z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wnioskodawcy wynika, że zostało ono wydane z więcej niż jednej przyczyny niepełnosprawności, w przypadku:
    - a) dwóch symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 30 %,
    - b) trzech symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 40%,
  - 2) studiów na kierunkach zamawianych w ramach rządowego programu kierunków zamawianych, z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego - do 50% kwoty określonej w ust. 10 pkt 1 lub ust. 10 pkt 2.
13. Dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających w 2013 roku studia lub naukę w szkole policealnej lub kolegium, dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) w ramach modułu II przysługuje wyłącznie w ramach jednego kierunku.
14. W przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich, przysługuje wyłącznie dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.
15. Udział własny wnioskodawcy jest wymagany w poniższych obszarach i zadaniach modułu I, wynosząc co najmniej:
- 1) 10% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru B: Zadanie nr 1 oraz Obszaru C: Zadania: nr 1, nr 3 i nr 4,
  - 2) 15% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 1 oraz Obszaru D,
  - 3) 25% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 2.
16. Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy nie mogą pochodzić ze środków PFRON, a także ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

17. W sytuacji, gdy łączna wartość uzyskanego dofinansowania ze środków PFRON w ramach programu przekracza kwotę 10.000 zł, zabezpieczeniem udzielonego dofinansowania jest weksel własny in blanco wystawiony przez wnioskodawcę i opatrzony klauzulą „bez protestu”. Górną wartością sumy wekslowej jest wartość udzielonego dofinansowania, powiększona o odsetki, określone w umowie dofinansowania oraz koszty dochodzenia roszczeń.

VI. Wniosek o dofinansowanie. Weryfikacja merytoryczna i formalna wniosku.

1. Wniosek o udzielenie dofinansowania w programie Aktywny samorząd należy składać w siedzibie Centrum na właściwych wnioskach wraz z kompletem wymaganych załączników:
  - 1) kserokopia aktualnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia równoważnego albo orzeczenia o niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia),
  - 2) kserokopia aktu urodzenia dziecka - w przypadku wniosku dotyczącego niepełnoletniej osoby niepełnosprawnej,
  - 3) kserokopia dokumentu stanowiącego opiekę prawną nad podopiecznym - w przypadku wniosku dotyczącego osoby niepełnosprawnej, w imieniu której występuje opiekun prawny,
  - 4) kserokopię dowodu osobistego wnioskodawcy
  - 5) oświadczenie wnioskodawcy dot. wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych przez administratora danych tj. samorząd powiatowy, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) oraz dot. wyrażenia zgody przez wnioskodawcę na udostępnienie danych osobowych przez Realizatora do PFRON,
  - 6) oświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,
oraz w przypadkach tego wymagających:
  - 7) zaświadczenie wydane przez lekarza specjalistę, zawierające opis rodzaju schorzenia osoby niepełnosprawnej, której wniosek dotyczy, wypełnione czytelnie w języku polskim i wystawione nie wcześniej niż 60 dni przed dniem złożenia wniosku;
2. Podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej dofinansowania są informacje aktualne na dzień złożenia wniosku, z wyjątkiem wniosków wnioskodawców zobowiązanych do uzupełnienia lub korekty danych - w tym przypadku podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania dofinansowania są informacje aktualne na dzień uzupełnienia wniosku.
3. Wnioskodawca może występować przez pełnomocnika, ustanowionego na podstawie pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie, które określa zakres pełnomocnictwa do dokonania poszczególnych czynności - pełnomocnictwo wnioskodawca dołącza do wniosku wraz z pisemnym oświadczeniem pełnomocnika, iż nie jest on i w ciągu ostatnich 3 lat nie był właścicielem, współwłaścicielem, przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem) lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku wnioskodawcy o dofinansowanie ze środków PFRON ani nie jest i

nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe itp.

4. Wnioskodawca zobowiązany jest zgłosić bezzwłocznie do Centrum informacje o wszelkich zmianach, dotyczących danych zawartych we wniosku.
5. W przypadku, gdy wnioskodawca przedstawia do wniosku dokumenty wystawione w języku innym niż język polski, zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego. Koszty związane z tłumaczeniem tych dokumentów nie są refundowane ze środków PFRON.
6. Wnioskodawca, który ubiega się o ponowne udzielenie pomocy ze środków PFRON na ten sam cel jest zobowiązany wykazać we wniosku istotne przesłanki wskazujące na potrzebę powtórnego/kolejnego dofinansowania ze środków PFRON. Do istotnych przesłanek należą okoliczności związane przede wszystkim z aktywnością zawodową i nauką wnioskodawcy/podopiecznego wnioskodawcy.
7. W przypadku wniosku złożonego w obszarze, w którym nie występuje obowiązek opiniowania przez eksperta PFRON, który w trakcie jego oceny nasuwa wątpliwości co do możliwości pozytywnej weryfikacji pod względem kryterium dotyczącego rodzaju niepełnosprawności adresata programu lub co do celowości wnioskowanego dofinansowania, do podjęcia pozytywnej decyzji wymagana jest pozytywna opinia wydana przez eksperta – lekarza specjalisty o specjalizacji związanej z rodzajem niepełnosprawności adresata programu.
8. Centrum weryfikuje wnioski pod względem formalnym i merytorycznym. Weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosku dokonuje się na podstawie dokumentów dołączonych przez wnioskodawcę do wniosku, danych i informacji wynikających z wniosku, posiadanych przez Centrum i PFRON zasobów oraz ustaleń dokonanych w trakcie weryfikacji wniosku.
9. Weryfikacja formalna wniosku polega na sprawdzeniu przez pracownika Centrum, czy wnioskodawca i/lub jego podopieczny spełnia obowiązujące warunki uczestnictwa w programie i ubiegania się w jego ramach o wsparcie. Ocenie formalnej podlega:
  - 1) spełnianie przez wnioskodawcę/podopiecznego wnioskodawcy wszystkich kryteriów uprawniających do złożenia wniosku i uzyskania dofinansowania,
  - 2) dotrzymanie przez wnioskodawcę terminu na złożenie wniosku,
  - 3) zgodność zgłoszonego we wniosku przedmiotu dofinansowania z zasadami wskazanymi w programie,
  - 4) kompletność i poprawność danych zawartych we wniosku, zgodność wniosku oraz wymaganych załączników,
  - 5) wypełnienie wymagalnych rubryk we wniosku i załącznikach do wniosku,
  - 6) zgodność reprezentacji wnioskodawcy lub jego podopiecznego - w trakcie weryfikacji sprawdzane jest czy wniosek został podpisany przez osoby do tego uprawnione.
10. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji formalnej wniosków w 2013r:
  - 1) odnośnie częstotliwości udzielania pomocy w ramach modułu I:
    - a) warunek, o którym mowa w rozdziale IV ust. 5 pkt 1 programu dotyczy:
      - osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
      - tego samego celu pomocy, przez który należy rozumieć przedmiot dofinansowania określony ogólnie w danym zadaniu,
      - w przypadku Obszaru B – Zadanie nr 1: beneficjentów wcześniejszych programów i zadań przewidujących wsparcie w zakupie sprzętu elektronicznego i oprogramowania obowiązuje trzyletnia karencja w uzyskaniu kolejnych środków

PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu lub zadania oraz niezależnie od rodzaju przedmiotu dofinansowania objętego wcześniej dofinansowaniem ze środków PFRON,

b) warunek, o którym mowa w rozdziale IV ust. 5 pkt 2 programu dotyczy:

- osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
- gwarancji, dotyczącej przedmiotu dofinansowanego uprzednio ze środków PFRON,
- w przypadku Obszaru C – Zadanie nr 2: beneficjentów programu, którzy uzyskali pomoc w pokryciu kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym w 2012 roku oraz wcześniejszych programów przewidujących analogiczne wsparcie nie obowiązuje karencja w uzyskaniu kolejnych środków PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu,

2) odnośnie wniosków w ramach modułu II, realizator opracuje metodę przeliczania średniej ocen w przypadku, gdy średnia wyliczona została wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00.

11. Ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu i które zmieszczą się w limicie środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację poszczególnych obszarów programu.

12. Czynności związane z weryfikacją wniosku powinny być rejestrowane w odpowiednich rubrykach formularza wniosku. Zakończenie i efekt tych czynności powinny potwierdzać pieczętki, daty i podpisy właściwych pracowników.

13. Wnioskodawcy, któremu odmówiono przyznania środków finansowych w wyniku uchybień ze strony Centrum przy weryfikacji formalnej wniosku, przysługuje prawo zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

14. W przypadku wniosku, który w trakcie jego oceny nasuwa wątpliwości co do możliwości pozytywnej weryfikacji pod względem kryterium dotyczącego rodzaju niepełnosprawności Wnioskodawcy lub co do celowości wnioskowanego dofinansowania, do podjęcia pozytywnej decyzji wymagana jest pozytywna opinia wydana przez eksperta – lekarza specjalisty o specjalizacji związanej z rodzajem niepełnosprawności Wnioskodawcy.

15. Przyjmowanie wniosków następuje w trybie ciągłym, jednak nie później niż do dnia 30 września danego roku realizacji programu.

16. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji merytorycznej wniosków w ramach modułu I:

1) ekspertem, o którym mowa w ust. 7 oraz w rozdziale V ust. 5 pkt 3 lit. a niniejszego dokumentu, nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku,

2) w celu rzetelnej oceny wniosku, ekspert, o którym mowa w pkt 1, powinien potwierdzić stan faktyczny związany z dysfunkcją i potrzebą wyposażenia potencjalnego beneficjenta pomocy we wnioskowany przedmiot dofinansowania, o ile to możliwe z uwagi na sytuację zdrowotną osoby niepełnosprawnej – w trakcie konsultacji z udziałem potencjalnego beneficjenta pomocy,

- 3) ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu; w związku z tym realizator programu będzie stosował punktowy system oceny wniosków, wyznaczając minimalny próg punktowy umożliwiający bieżące udzielanie dofinansowania; ustalenie zbioru kryteriów i ich wag należy do kompetencji realizatora programu, z zastrzeżeniem ust. 15; udzielenie dofinansowania wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę poniżej ustalonego przez realizatora programu minimalnego progu punktowego, uzależnione będzie od możliwości wynikających z wysokości ostatecznej puli środków PFRON przekazanych realizatorowi programu.
17. Wnioski w ramach modułu II nie podlegają ocenie merytorycznej.
18. W sprawach nieuregulowanych w programie i przez Zarząd PFRON, dotyczących trybu postępowania i zasad dofinansowania stosuje się odpowiednio przepisy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy o Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.).

VII. Decyzja o przyznaniu dofinansowania

1. Decyzję o przyznaniu lub bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy podejmuje Centrum. Decyzja powinna być rejestrowana w odpowiedniej rubryce formularza wniosku wraz z datą jej podjęcia, pieczęciami i podpisami osób podejmujących decyzję.
2. Decyzja odmowna w sprawie dofinansowania wymaga pisemnego uzasadnienia.
3. Kwota dofinansowania nie może być wyższa niż kwota wnioskowana.
4. Decyzja o przyznaniu dofinansowania jest podstawą zawarcia umowy dofinansowania.
5. W przypadku przyznania dofinansowania realizacja dofinansowania następuje po podpisaniu dwustronnej umowy dofinansowania pomiędzy Centrum i wnioskodawcą.
6. Warunkiem zawarcia umowy dofinansowania jest spełnianie przez wnioskodawcę lub jego podopiecznego warunków uczestnictwa określonych w programie także w dniu podpisania umowy.

VIII. Umowa dofinansowania i jej rozliczenie

1. Po zawarciu umowy w sprawie realizacji programu pomiędzy PFRON a Centrum i przekazaniu Centrum środków PFRON na realizację programu, Centrum zawiera z beneficjentami pomocy umowy dofinansowania, określające w szczególności:
  - 1) strony umowy (w przypadku wnioskodawcy – także seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość wraz z datą jego wydania, nazwą organu wydającego ten dokument oraz datą ważności tego dokumentu),
  - 2) cel udzielenia dofinansowania – zgodnie z celami programu,
  - 3) źródło pochodzenia środków finansowych przekazanych w ramach umowy dofinansowania (PFRON),
  - 4) kwotę dofinansowania ze środków PFRON i jej przeznaczenie,
  - 5) kwotę udziału własnego Wnioskodawcy,
  - 6) sposób przekazania dofinansowania przez Centrum,
  - 7) sposób zabezpieczenia prawidłowości realizacji umowy¹

¹ np. weksel własny in blanco wystawiony przez beneficjenta pomocy i opatrzony klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową.

- 8) terminy: wykorzystania dofinansowania i dostarczenia do Centrum dokumentów rozliczeniowych, w tym potwierdzenia odbioru dofinansowanego sprzętu/usługi,
  - 9) warunki i termin zwrotu dofinansowania w przypadku niedotrzymania przez beneficjenta pomocy zobowiązań wynikających z umowy,
  - 10) termin i sposób rozliczenia środków przekazanych przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy (o ile dotyczy),
  - 11) zasady przeprowadzania kontroli wykorzystania środków PFRON przez PFRON i/lub Centrum,
  - 12) zobowiązania beneficjenta pomocy wynikające z otrzymania dofinansowania ze środków PFRON.
2. Przekazanie przyznanych środków finansowych następuje:
- 1) na rachunek sprzedawcy przedmiotu zakupu / usługodawcy, na podstawie przedstawionej i podpisanej przez beneficjenta pomocy faktury VAT, lub
  - 2) co dotyczyć może wyłącznie obszarów A zadanie 2, B zadanie 2, C zadanie 2 i 4, D - na wskazany rachunek bankowy beneficjenta pomocy - do rozliczenia na warunkach określonych w umowie dofinansowania (wskazanie terminu i sposobu rozliczenia przekazanych środków).
3. Wybór sprzedawcy przedmiotu dofinansowania lub usługodawcy, należy wyłącznie do beneficjenta pomocy.
4. Faktury VAT (lub inne dowody księgowe, gdy wystawienie faktury VAT nie jest możliwe) przedłożone w celu rozliczenia dofinansowania, muszą być sprawdzone przez Centrum pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz opatrzone klauzulą „opłacono ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w kwocie: .... - umowa nr: ...”.
5. W przypadku, gdy beneficjent pomocy przedłoży dokumenty, o których mowa w ust. 4 wystawione w języku innym niż język polski, w których walutą rozliczeniową jest waluta inna niż polski złoty (PLN), zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego (PFRON nie refunduje kosztów związanych z tłumaczeniem tych dokumentów). Płatność przez Centrum kwoty dofinansowania może nastąpić wówczas według kursu sprzedaży danej waluty w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia dokonania płatności.
6. Zwrotowi, na wskazany przez Centrum rachunek bankowy, podlega:
- 1) kwota dofinansowania przekazana na rachunek bankowy beneficjenta pomocy w części, która nie została uznana przez Centrum podczas rozliczenia przyznanego dofinansowania, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dofinansowania przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy – w terminie wskazanym w skierowanej do beneficjenta pomocy pisemnej informacji o konieczności zwrotu zakwestionowanej części dofinansowania (wezwanie do zapłaty),
  - 2) część dofinansowania niewykorzystana przez beneficjenta pomocy – w terminie wskazanym przez Centrum w umowie dofinansowania.
7. Zwrot środków finansowych w terminie późniejszym niż określony zgodnie z ust. 6 pkt 2, powoduje naliczenie odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
-

8. W przypadku wykorzystania całości lub części dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, beneficjent pomocy jest zobowiązany, w terminie wskazanym w wezwaniu do zapłaty, do zwrotu całości lub części nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania dofinansowania przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy - do dnia ich zwrotu, na wskazany rachunek bankowy.
9. Odsetek, o których mowa w ust. 6 pkt 1 nie nalicza się w przypadku gdy wystąpienie okoliczności powodujących obowiązek zwrotu środków było niezależne od beneficjenta pomocy.
10. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupu lub wykonania usług zakupionych lub wykonanych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem przez beneficjenta pomocy umowy z Centrum, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w rozdziale V pkt 1 ust. 1 litera a, oraz ust. 3 litera b i d oraz pkt 2, uwzględniających możliwość refundacji kosztów: utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu oraz dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.
11. Umowa dofinansowania może zostać rozwiązana z zachowaniem 14 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku:
  - 1) niewykonania przez beneficjenta pomocy zobowiązań określonych w umowie, a w szczególności: nieterminowego wykonywania umowy, wykorzystania przekazanego dofinansowania na inne cele niż określone w umowie - gdy beneficjent pomocy nie doprowadzi do usunięcia uchybień w terminie określonym przez Centrum, jednak nie dłuższym niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania do usunięcia uchybień,
  - 2) złożenia we wniosku lub w umowie dofinansowania oświadczeń niezgodnych z rzeczywistym stanem,
  - 3) odmowy poddania się przez beneficjenta pomocy kontroli przeprowadzanej przez PFRON i/lub Centrum.
12. W przypadku rozwiązania umowy z przyczyn określonych w ust. 11, beneficjent pomocy zobowiązany jest do zwrotu kwoty przekazanej przez Centrum, z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wykonania przez Centrum płatności tych środków do dnia uregulowania całości włącznie – w terminie określonym w informacji o rozwiązaniu umowy.
13. Jeżeli Centrum podejmie kroki w kierunku odzyskania udzielonego dofinansowania, zobowiązane będzie do:
  - 1) wypowiedzenia umowy dofinansowania ze wskazaniem powodu wypowiedzenia,
  - 2) określenia wysokości roszczenia, przy czym w sytuacjach, o których mowa w art. 49e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), poprzez wydanie decyzji nakazującej zwrot wypłaconych środków,
  - 3) wyznaczenia terminu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami,
  - 4) wysłania wypowiedzenia listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, na adres beneficjenta pomocy ustalony w umowie dofinansowania.
14. Zmiany treści umowy wymagają formy pisemnej w postaci aneksu do umowy pod rygorem nieważności.

15. Spory wynikłe na tle realizacji umowy, rozstrzygane będą przez Sąd właściwy miejscowo dla siedziby Centrum.
16. Umowa wygasa wskutek wypełnienia przez Centrum i beneficjenta pomocy zobowiązań wynikających z umowy. Umowę zawiera się na czas określony, w przypadku:
  - 1) obszarów A – C: na trzy lata, licząc od początku roku następującego po roku zawarcia umowy dofinansowania,
  - 2) obszaru D - do 31 grudnia roku, w którym została zawarta umowa dofinansowania.
17. Umowa może być rozwiązana za zgodą stron, w przypadku wystąpienia okoliczności, niezależnych od woli stron, uniemożliwiających wykonanie umowy. W takim przypadku Centrum powiadamia beneficjenta pomocy odrębnym pismem o rozliczeniu lub/i konieczności zwrotu przekazanej kwoty dofinansowania.
18. W ramach programu nie mogą być dofinansowane:
  - 1) pożyczki i spłaty rat oraz odsetek,
  - 2) koszty poniesione na przygotowanie wniosku,
  - 3) opłaty związane z realizacją umowy zawartej z beneficjentem pomocy,
  - 4) koszty nieudokumentowane.
19. Postanowienia dotyczące realizacji umowy i jej rozliczenia winny być uwzględnione w umowach zawieranych pomiędzy beneficjentem a Centrum.
20. W przypadku podpisywania umowy przez:
  - 1) osoby reprezentujące beneficjenta pomocy,
  - 2) pełnomocników- informacja o tym powinna być zawarta w treści umowy ze wskazaniem w szczególności: imienia i nazwiska, serii i numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz pełnionej funkcji.
21. Przy zawieraniu umów z beneficjentami pomocy, którzy nie mają możliwości złożenia podpisu i dokonują odcisku palca należy:
  - 1) sprawdzić istnienie w dowodzie osobistym klauzuli „*podpis niemożliwy*”,
  - 2) sprawdzić, czy złożone dotychczas dokumenty (wniosek, załączniki, inne) były podpisane za pomocą odcisku palca,
  - 3) przy odcisku palca wpisać imię i nazwisko strony umowy.
22. Po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 21, na egzemplarzu umowy pozostającym w Centrum składają swoje podpisy pracownicy Centrum, w obecności których beneficjent pomocy podpisał umowę - wraz z datą i pieczętką imienną przy adnotacji „*umowę zawarto w obecności:*”, przy czym przy zawieraniu umowy wymagana jest obecność dwóch pracowników Centrum.

IX. Kontrola

Centrum i PFRON mają prawo kontroli wykorzystania przedmiotu dofinansowania oraz prawidłowości, rzetelności i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w dokumentach, stanowiących podstawę rozliczenia dofinansowania. Kontrola może być prowadzona w całym okresie trwania umowy zawartej pomiędzy beneficjentem pomocy a Realizatorem na podstawie których środki PFRON zostały przyznane, przekazane beneficjentom pomocy i rozliczone.

X. Zobowiązania beneficjentów pomocy

1. Beneficjent pomocy jest zobowiązany do:

- 1) wykorzystania środków dofinansowania zgodnie z przeznaczeniem,
  - 2) umożliwienia PFRON i Centrum kontroli prawidłowości wykorzystania dofinansowania,
  - 3) przekazywania na każde wezwanie Centrum lub PFRON informacji dotyczących efektów udzielonego wsparcia, odzwierciedlającej stan faktyczny oraz innych informacji związanych z uczestnictwem w programie,
  - 4) niezwłocznego zawiadomienia Centrum o wszelkich zmianach mających wpływ na realizację umowy np. o zmianie nazwiska, adresu zamieszkania, utracie przedmiotu dofinansowania,
  - 5) zwrotu środków finansowych w przypadkach określonych w umowie dofinansowania,
  - 6) dostarczenia do Centrum:
    - a) w przypadku wszystkich obszarów – pisemnej informacji, przygotowanej zgodnie z wytycznymi PFRON w zakresie ewaluacji programu, odzwierciedlającej stan faktyczny w zakresie efektów udzielonego dofinansowania, w tym w odniesieniu do celów programu,
    - b) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C, - pisemnego potwierdzenia odbioru przedmiotu dofinansowania odpowiadającego przedstawionej fakturze VAT, w terminie do 30 dni od dnia wydania przedmiotu dofinansowania przez sprzedawcę/ usługodawcę,
    - c) w przypadku obszaru B zadanie 2, - pisemnego potwierdzenia ukończenia szkolenia,
    - d) w przypadku obszaru A zadanie 2 – pisemnej informacji o wyniku szkolenia i egzaminu/ów dotyczących prawa jazdy,
    - e) w przypadku obszaru D - pisemnego potwierdzenia pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu w okresie objętym dofinansowaniem,
  - 7) w przypadku obszarów: B zadanie 1, C – umieszczenia na zakupionym przedmiocie dofinansowania, przekazanej przez PFRON naklejki zawierającej informację o dofinansowaniu zakupu ze środków PFRON (jeżeli rozmiar przedmiotu dofinansowania to umożliwia),
  - 8) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C zadanie 2 i 4 - dokonywania na własny koszt niezbędnych napraw i konserwacji przedmiotu dofinansowania,
  - 9) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C:
    - a) nieodstępowania, a także nieprzekazywania przedmiotu dofinansowania w innej formie osobom trzecim, w okresie obowiązywania umowy dofinansowania,
    - b) udostępniania przedmiotu dofinansowania w celu umożliwienia Centrum lub PFRON jego oględzin,
    - c) wykorzystywania przedmiotu dofinansowania zgodnie z jego przeznaczeniem.
2. Sprzedaż bądź konieczna zamiana przedmiotu dofinansowania w okresie obowiązywania umowy dofinansowania wymaga każdorazowo zgody Centrum. Ewentualna zamiana przedmiotu dofinansowania odbywa się bez zaangażowania dodatkowych środków PFRON. Postanowienia umowy dofinansowania mają zastosowanie również do przedmiotu dofinansowania uzyskanego w wyniku zamiany.
3. Centrum zobowiązane jest do uzyskania od beneficjentów pomocy oświadczenia, iż nie otrzymali na podstawie odrębnych wniosków dofinansowania lub dotacji ze środków PFRON na cele objęte umową dofinansowania i nie ubiegają się odrębnymi wnioskami o dofinansowanie lub dotację ze środków PFRON na te cele.

4. Zapisy uwzględniające zobowiązania, o których mowa w ust. 1 - 3, winny być uwzględnione w umowach zawieranych pomiędzy beneficjentem pomocy a Centrum.

XI. Zasięg i okres realizacji programu

1. Program realizowany jest od dnia jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON, na terenie działania samorządów powiatowych.
2. Termin zakończenia realizacji programu określi Rada Nadzorczą PFRON.

XII. Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków:

Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków w ramach modułu I:

- 1) w 2013 roku preferowane są wnioski dotyczące osób niepełnosprawnych, które:

- a) studiuja,
- b) uczą się w szkołach ponadgimnazjalnych,
- c) realizują obowiązek szkolny, wykazując osiągnięcia w nauce i wychowaniu (średnia ocen powyżej 4,00 lub udział w konkursach albo w olimpiadach szkolnych, wyróżnienia, wolontariat),
- d) realizują obowiązek szkolny, mając miejsce zamieszkania na terenie obszaru wiejskiego,
- e) wykażą, że wnioskowany przedmiot dofinansowania podniesie: jakość wykonywanej pracy lub poziom wykształcenia,
- f) są aktywne zawodowo i jednocześnie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe (np. kursy zawodowe, nauka języków obcych) albo, które jednocześnie działają na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych albo, które w sposób aktywny poszukują pracy lub starają się lepiej przygotować do jej podjęcia lub do dalszego kształcenia (np. współpraca z doradcą zawodowym, trenerem pracy, psychologiem),

przy czym ww. kryteria preferencyjne powinny być uwzględnione w punktowym systemie oceny wniosków w ten sposób, że najwyższą liczbę punktów w zakresie preferencyjnym otrzyma wniosek dotyczący osoby niepełnosprawnej studiującej, a w dalszej kolejności pozostałe, ww. kryteria preferencyjne; suma punktów preferencyjnych nie może stanowić mniej niż 50% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku – w tym co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku powinno dotyczyć kryterium, o którym mowa w lit. a (edukacja na poziomie wyższym); w odniesieniu do kryteriów, o których mowa w lit. c oraz w lit. f – osoba niepełnosprawna może wykazywać aktywność objętą preferencjami PFRON z okresu trzech lat wstecz od daty złożenia wniosku,

- 2) w sytuacji, gdy limit środków finansowych przekazany realizatorowi programu przez PFRON nie umożliwi udzielenia dofinansowania wszystkim wnioskodawcom z równorzędną oceną wniosku, o przyznaniu dofinansowania decyduje:
  - a) stopień niepełnosprawności potencjalnego beneficjenta pomocy w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski dotyczące osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,a w dalszej kolejności, gdy reguła postępowania wyrażona w lit. a nie prowadzi do wyboru wniosku do dofinansowania:

- b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku – w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski wnioskodawców, których dochód jest najniższy.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wołominie

Agata Żędzian
Agata Żędzian

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Wołominie

Maciej Burakowski
Maciej Burakowski

Zasady postępowania w sprawie przyznania dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd” w 2013r.

Niniejsze zasady określają:

- 1) Definicje pojęć.
- 2) Podstawa prawna.
- 3) Cele programu.
- 4) Adresat Programu.
- 5) Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu.
- 6) Wniosek o dofinansowanie. Weryfikacja formalna i merytoryczna wniosku.
- 7) Decyzja o przyznaniu dofinansowania.
- 8) Umowa dofinansowania i jej rozliczenie.
- 9) Kontrola.
- 10) Zobowiązania beneficjentów
- 11) Zasięg i okres realizacji programu.
- 12) Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków.

I. Definicje pojęć.

Ilekcóż w niniejszym dokumencie mowa jest o:

- 1) **adresacie programu** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która jest uprawniona do ubiegania się o dofinansowanie,
- 2) **beneficjencie pomocy** – należy przez to rozumieć adresata programu, który uzyskał dofinansowanie;
- 3) **dofinansowaniu** – należy przez to rozumieć pomoc finansową ze środków PFRON udzieloną przez realizatora programu;
- 4) **ewaluacji programu** – należy przez to rozumieć ocenę jakości, skuteczności i efektywności programu;
- 5) **monitorowaniu** – należy przez to rozumieć proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat programu w aspekcie finansowym i rzeczowym;
- 6) **osobie niepełnosprawnej** – należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
- 7) **Centrum** – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- 8) **PFRON** – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 9) **programie** (bez bliższego określenia) – należy przez to rozumieć pilotażowy program „Aktywny samorząd”;
- 10) **udziale własnym** – należy przez to rozumieć wkład finansowy, jaki wnioskodawca zobowiązany jest zaangażować w związku z dofinansowaniem;
- 11) **osobach w wieku aktywności zawodowej** – należy przez to rozumieć pełnoletnie osoby, które nie osiągnęły wieku emerytalnego;

12) wnioskodawcy – należy przez to rozumieć wnioskującego o dofinansowanie z tym, że:

- a) w przypadku niepełnoletnich adresatów programu (dzieci i młodzież do lat 18), wnioskodawcą jest jeden z rodziców sprawujący opiekę nad osobą niepełnosprawną lub opiekun prawny,
- b) w przypadku pełnoletnich osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, wnioskodawcą jest opiekun prawny;

13) wniosku – należy przez to rozumieć pisemny wniosek wnioskodawcy o przyznanie dofinansowania;

14) wymagalnych zobowiązaniach – należy przez to rozumieć zobowiązania, których termin zapłaty upłynął;

15) aktywności zawodowej – należy przez to rozumieć:

- a) zatrudnienie, lub
- b) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
- c) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu.

16) dodatku na pokrycie kosztów kształcenia - należy przez to rozumieć nie wymagającą rozliczania kwotę przeznaczoną na wydatki związane z pobieraniem nauki, przykładowo na wydatki dotyczące:

- a) zakwaterowania – w przypadku nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- b) dojazdów,
- c) dostępu do Internetu,
- d) uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej,
- e) zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę,
- f) wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych,
- g) wkładu własnego, wymaganego zasadami programów Unii Europejskiej;

17) dysfunkcjach uniemożliwiających samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:

- a) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
- b) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
- c) istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
- d) zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej;

18) dysfunkcji narządu ruchu (w przypadku Obszaru A) – należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (a w przypadku osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – orzeczenia o

niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu;

19) dysfunkcji obu kończyn górnych (w przypadku Obszaru B) – należy przez to rozumieć potwierdzony zaświadczeniem lekarskim, wrodzony brak lub amputację obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia a także dysfunkcję charakteryzującą się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowe, choroby neuromięśniowe);

20) dysfunkcji narządu wzroku (w przypadku Obszaru B) - należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:

a) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 20 stopni;

b) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,06 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 30 stopni;

21) ekspercie PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie nr 3 i nr 4) – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:

a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,

b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

oraz o ile dotyczy:

c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania;

22) gospodarstwie domowym wnioskodawcy – należy przez to rozumieć, w zależności od stanu faktycznego:

a) **wspólne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca ma wspólny budżet domowy z innymi osobami, wchodzącymi w skład jego rodziny,
lub

- b) **samodzielne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca mieszka i utrzymuje się samodzielnie i może udokumentować, że z własnych dochodów ponosi wszelkie opłaty z tego tytułu;
- 23) **kolegium** – należy przez to rozumieć kolegium pracowników służb społecznych, kolegium nauczycielskie lub nauczycielskie kolegium języków obcych utworzone zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- 24) **kosztach kursu i egzaminów** – należy przez to rozumieć koszty związane z uczestnictwem osoby niepełnosprawnej w kursie i przeprowadzeniem egzaminu, w tym także wszelkie opłaty z nimi związane oraz jazdy doszkalające;
- 25) **kosztach utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (obszar C Zadanie nr 4)** – należy przez to rozumieć koszty związane z utrzymaniem sprawności technicznej protez/y kończyny górnej i/lub dolnej, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- 26) **miejscu zamieszkania** – należy przez to rozumieć, zgodnie z normą kodeksu cywilnego (art. 25 KC) miejscowość, w której wnioskodawca przebywa z zamiarem stałego pobytu, będąca ośrodkiem życia codziennego wnioskodawcy, w którym skoncentrowane są jego plany życiowe (cechy ośrodka osobistych i majątkowych interesów); o miejscu zamieszkania nie decyduje jedynie fakt przebywania w określonym mieście, ale również zamiar stałego pobytu i chęć skoncentrowania swoich interesów życiowych w danym miejscu; można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania;
- 27) **naucze w szkole wyższej** – należy przez to rozumieć studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym (dziennym) lub niestacjonarnym (wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu);
- 28) **obszarze wiejskim** – należy przez to rozumieć obszar wiejski w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.);
- 29) **oprzyrządowaniu samochodu** – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenia (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego;
- 30) **osobie głuchej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną z ubytkiem słuchu powyżej 70 decybeli (dB), stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 31) **osobie głuchoniewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz w komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 32) **osobie niewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, której ostrość wzroku oka lepszego po korekcji szklami nie przekracza 0,05 według skali Snellena lub osobę z ograniczonym polem widzenia poniżej 20 stopni, niezależnie od zachowanej ostrości wzroku;

33) osobie zależnej (w przypadku Obszaru D) – należy przez to rozumieć dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego);

34) posiadaczu samochodu (w rozumieniu programu) – należy przez to rozumieć jego właściciela lub współwłaściciela; w przypadku osób niepełnoletnich posiadaczem samochodu jest wnioskodawca;

35) poziomie jakości protez kończyny górnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - prosta proteza o funkcji głównie kosmetycznej ewentualnie z najprostszymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca nawet podstawowych funkcji utraconej ręki,
- b) poziom II - proteza z prostymi elementami mechanicznymi oraz standardowym zawieszeniem na kikucie; w zasadzie możliwa do wykonania w ramach NFZ z niewielką dopłatą; nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
- c) poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,
- d) poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;

36) poziomie jakości protez kończyny dolnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - proteza wykonana w ramach limitu NFZ; posiada najprostsze elementy mechaniczne; nie daje możliwości lokomocyjnych dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
- b) poziom II - poziom podstawowy umożliwiający w miarę sprawne poruszanie się pacjenta; proteza taka jednak nie daje rzeczywistych możliwości intensywnego, bezpiecznego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej,
- c) poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;
- d) poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów;

37) półroczu – należy przez to rozumieć okres, na który może zostać przyznana pomoc finansowa na pokrycie kosztów nauki w szkole, obejmujący zajęcia dydaktyczne, sesję egzaminacyjną oraz obowiązkowe praktyki;

38) protezie kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (obszar C Zadanie nr 3 i nr 4) – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez;

39) przerwie w nauce (w przypadku modułu II) – należy przez to rozumieć przerwę w kontynuowaniu nauki, w trakcie której osoba niepełnosprawna nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny;

40) sprzęcie elektronicznym lub jego elemencie lub oprogramowaniu – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia lub ich elementy i dedykowane dla nich oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności, z wyłączeniem urządzeń brajlowskich;

41) średniej ocen (w przypadku modułu II) – należy przez to rozumieć średnią ocen wyliczoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, jako średnią arytmetyczną, na podstawie wszystkich ocen uzyskanych w roku akademickim (szkolnym) poprzedzającym rok akademicki (szkolny) którego dotyczy wnioszek (wszystkie udokumentowane oceny z egzaminów i zaliczeń); w przypadku studentów pobierających naukę na pierwszym roku studiów drugiego stopnia, brana jest pod uwagę średnia ocen z ostatniego roku studiów pierwszego stopnia; w przypadku, gdy średnia ocen wyliczona jest wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00, średnia ta powinna być przeliczona na średnią ocen zgodną z 5-cio stopniową skalą ocen;

42) szkole policealnej – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę policealną, utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

43) szkole wyższej – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę wyższą utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) a także szkołę wyższą i wyższe seminarium duchowne prowadzone przez Kościół Katolicki lub inne kościoły i związki wyznaniowe;

44) urządzeniach brajlowskich – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku;

45) wózku inwalidzkim o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć także wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym typu skuter; udzielenie dofinansowania na zakup wózka elektrycznego typu skuter wymaga każdorazowo indywidualnego rozpatrzenia, czy zakres dysfunkcji osoby niepełnosprawnej (w szczególności kończyn górnych) nie wyklucza użytkowania takiego typu wózka;

46) zatrudnieniu – należy przez to rozumieć:

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
- f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);

47) zdarzeniach losowych – należy przez to rozumieć potwierdzone przez właściwe jednostki zdarzenia, nieprzewidziane i niezawinione przez wnioskodawcę/ podopiecznego wnioskodawcy, które były nie do uniknięcia nawet przy zachowaniu należytej staranności, skutkujące utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu dofinansowania w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

II. Podstawa prawna programu

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

III. Cele programu

1. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
2. Cele szczegółowe programu:
  - 1) przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
  - 2) przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
  - 3) umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
  - 4) poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
  - 5) wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.
3. Do oceny skuteczności działania programu przyjmuje się następujące główne wskaźniki ewaluacyjne:
  - 1) rezultatu:
    - a) liczba osób niepełnosprawnych, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery uniemożliwiające uczestniczenie w życiu społecznym, zawodowym lub w dostępie do edukacji,
    - b) liczba osób zaangażowanych w proces rehabilitacji, których kompetencje wzrosły w wyniku uczestnictwa w module szkolenia kadr,
  - 2) wpływu – liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie.
4. Ewaluację programu można przeprowadzić na reprezentatywnej próbie losowej przy użyciu uznanych w nauce metod ewaluacji, odrębnie dla każdego obszaru.

IV. Adresat programu

1. Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module I:

1) Obszar A:

a) Zadanie 1:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
  - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
  - dysfunkcja narządu ruchu,
- b) Zadanie 2:
- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
  - wiek aktywności zawodowej,
  - dysfunkcja narządu ruchu,
- 2) Obszar B:
- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
  - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
  - dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku,
- 3) Obszar C:
- a) Zadanie 1:
- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
  - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
  - dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- b) Zadanie 2:
- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- c) Zadanie 3 i 4:
- stopień niepełnosprawności,
  - wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
  - potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
  - potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,
- 4) Obszar D:
- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
  - aktywność zawodowa,
  - pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka.
2. Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module II:
- 1) znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
  - 2) nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.
3. Warunki wykluczające uczestnictwo w programie:
- 1) w modułach I i II - wymagalne zobowiązania wobec PFRON lub wobec realizatora programu,
  - 2) w module II - przerwa w nauce.
4. Częstotliwość udzielania pomocy w ramach Modułu I:
- 1) Obszar A, Obszar B, Obszar C - Zadania 1 i 3 - pomoc może być udzielana co 3 lata, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy,

2) Obszar C - Zadania 2 i 4 - pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji.

5. Samorząd powiatowy może podjąć decyzję o przyznaniu dofinansowania z pominięciem okresów, o których mowa w ust. 4, wobec wnioskodawców, którzy wskutek:

1) pogorszenia stanu zdrowia, nie mogą korzystać z posiadanego, uprzednio dofinansowanego ze środków PFRON przedmiotu dofinansowania.

2) zdarzeń losowych utracili przedmiot dofinansowania ze środków PFRON albo uległ on zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

6. Z uczestnictwa w programie wyłączeni są wnioskodawcy oraz samorządy powiatowe, którzy po otrzymaniu dofinansowania ze środków PFRON na cele określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), w tym również w ramach programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, naruszyli warunki umowy (między innymi poprzez nieterminowe lub nienależyte wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy) i nie doprowadzili do usunięcia uchybień do dnia złożenia wniosku (w przypadku wnioskodawcy) lub wystąpienia (w przypadku samorządu powiatowego).

V. Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

a) Zadanie 1 – dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

b) Zadanie 2 – dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii B, w szczególności:

- kursu i egzaminów na prawo jazdy kategorii B,

oraz w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania:

- zakwaterowania, wyżywienia w okresie trwania kursu,

- dojazdu (przyjazd na kurs i powrót z kursu),

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, dofinansowanie :

a) Zadanie 1 – zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

b) Zadanie 2 – szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a) Zadanie 1 - dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

b) Zadanie 2 – dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

c) Zadanie 3:

- dofinansowanie zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu,

d) Zadanie 4:

- dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu,

4) Obszar D – dofinansowanie lub refundacja kosztów opieki nad osobą zależną (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem).

2. Moduł II – dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym:

- 1) opłata za naukę (czesne),
- 2) dodatek na pokrycie kosztów kształcenia (nie podlega rozliczeniu),
- 3) dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego - w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich.

3. Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych w okresie do 6-ciu miesięcy przed złożeniem wniosku.

4. Moduł III – finansowanie kosztów szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

5. Ten sam przedmiot pomocy, nie może być dofinansowany ze środków PFRON w ramach programu oraz w ramach zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.).

6. Do dnia 31 stycznia każdego roku realizacji programu, Zarząd PFRON zatwierdza dokument wyznaczający kierunki działań programu oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów programu w danym roku. Dokument ten może być modyfikowany przez Zarząd PFRON.

7. Dokument, o którym mowa w ust. 6 zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie modułów, obszarów i zadań, które będą realizowane w danym roku,
- 2) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w poszczególnych modułach,
- 3) wysokość maksymalnej kwoty dofinansowania w ramach modułu I i II,
- 4) wysokość minimalnego udziału własnego w ramach modułu I,
- 5) sposób zabezpieczenia udzielonego dofinansowania,
- 6) maksymalny koszt jednej opinii eksperta PFRON,
- 7) zakres pojęć dotyczących przedmiotu dofinansowania i kryteriów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w programie,
- 8) termin złożenia wystąpienia w sprawie przyznania środków finansowych PFRON na realizację programu.

8. Dokument, o którym mowa w ust. 6 może także zawierać:

- 1) dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków,
- 2) preferencje przysługujące Wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków.

9. Maksymalna kwota dofinansowania w ramach modułu I wynosi, w przypadku:

1) Obszaru A:

a) w Zadaniu nr 1 – 5.000 zł,

b) w Zadaniu nr 2 – 2.100 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów – 1.500 zł,

- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – 600 zł,

2) Obszaru B:

a) w Zadaniu nr 1:

- dla osoby niewidomej – 30.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 20.000 zł,

- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku, stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności – 10.000 zł,

- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych i pozostałych adresatów obszaru – 5.000 zł,

b) w Zadaniu nr 2:

- dla osoby głuchoniewidomej – 4.000 zł,

- dla pozostałych adresatów obszaru – 2.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia,

3) Obszaru C:

a) w Zadaniu nr 1 – 7.000 zł, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania maksymalnie do 20.000 zł w indywidualnych przypadkach, wyłącznie w przypadku, gdy:

- zwiększenie tej kwoty umożliwi zakup wózka dopasowanego do indywidualnych potrzeb zdrowotnych osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem programu, oraz

- celowość zwiększenia kwoty dofinansowania zostanie potwierdzona przez eksperta powołanego przez realizatora programu zł,

b) w Zadaniu nr 2 – 2.000 zł,

c) w Zadaniu nr 3 dla protezy na III poziomie jakości, po amputacji:

- w zakresie ręki – 9.000 zł,

- przedramienia – 20.000 zł,

- ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym – 26.000 zł,

- na poziomie podudzia – 14.000 zł,

- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – 20.000 zł,

- uda i wyluszczeniu w stawie biodrowym – 25.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON,

d) w Zadaniu nr 4 – do 30% kwot, o których mowa w lit. c,

e) w Zadaniu nr 3 i nr 4 dla refundacji kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON

na spotkanie z adresatem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 200 zł,

- 4) Obszaru D – 200 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 2.200 zł w ciągu roku – tytułem kosztów opieki nad jedną osobą zależną.

10. W ramach modułu II maksymalna kwota dofinansowania kosztów dotyczących każdego półrocza 2013 roku wynosi:

- 1) dla opłaty za naukę (czesne) – 3.000 zł,
- 2) dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 3.000 zł,
- 3) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia:
  - a) w przypadku osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 800 zł,
  - b) w przypadku osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 500 zł.

11. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia może być zwiększony:

- 1) w przypadku osiągnięcia dobrych wyników w nauce:
  - a) do 25 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,50 - 3,75,
  - b) do 30 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,76 - 4,00,
  - c) do 35 % - dla średniej ocen w przedziale: 4,01 - 4,50,
  - d) do 40% - dla średniej ocen powyżej 4,50,
- 2) a także w przypadku osoby:
  - a) niewidomej – do 20%,
  - b) głuchej – do 25%,
  - c) głuchoniewidomej – do 30%,
  - d) której miejscem zamieszkania jest obszar wiejski – do 10%,

kwoty określonej w ust. 10 pkt 3 lit. a lub ust. 10 pkt 3 lit. b.

12. Dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) lub opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, może być zwiększone w przypadku:

- 1) gdy z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wnioskodawcy wynika, że zostało ono wydane z więcej niż jednej przyczyny niepełnosprawności, w przypadku:
  - a) dwóch symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 30 %,
  - b) trzech symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 40%,
- 2) studiów na kierunkach zamawianych w ramach rządowego programu kierunków zamawianych, z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego - do 50%

kwoty określonej w ust. 10 pkt 1 lub ust. 10 pkt 2.

13. Dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających w 2013 roku studia lub naukę w szkole policealnej lub kolegium, dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) w ramach modułu II przysługuje wyłącznie w ramach jednego kierunku.

14. W przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich, przysługuje wyłącznie dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

15. Udział własny wnioskodawcy jest wymagany w poniższych obszarach i zadaniach modułu I, wynosząc co najmniej:

- 1) 10% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru B: Zadanie nr 1 oraz Obszaru C: Zadania: nr 1, nr 3 i nr 4,
- 2) 15% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 1 oraz Obszaru D,
- 3) 25% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 2.

16. Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy nie mogą pochodzić ze środków PFRON, a także ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

17. W sytuacji, gdy łączna wartość uzyskanego dofinansowania ze środków PFRON w ramach programu przekracza kwotę 10.000 zł, zabezpieczeniem udzielonego dofinansowania jest weksel własny in blanco wystawiony przez wnioskodawcę i opatrzony klauzulą „bez protestu”. Górną wartością sumy wekslowej jest wartość udzielonego dofinansowania, powiększona o odsetki, określone w umowie dofinansowania oraz koszty dochodzenia roszczeń.

VI. Wniosek o dofinansowanie. Weryfikacja merytoryczna i formalna wniosku.

1. Wniosek o udzielenie dofinansowania w programie Aktywny samorząd należy składać w siedzibie Centrum na właściwych wnioskach wraz z kompletem wymaganych załączników:
  - 1) kserokopia aktualnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia równoważnego albo orzeczenia o niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia),
  - 2) kserokopia aktu urodzenia dziecka - w przypadku wniosku dotyczącego niepełnoletniej osoby niepełnosprawnej,
  - 3) kserokopia dokumentu stanowiącego opiekę prawną nad podopiecznym – w przypadku wniosku dotyczącego osoby niepełnosprawnej, w imieniu której występuje opiekun prawny,
  - 4) kserokopię dowodu osobistego wnioskodawcy
  - 5) oświadczenie wnioskodawcy dot. wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych przez administratora danych tj. samorząd powiatowy, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) oraz dot. wyrażenia zgody przez wnioskodawcę na udostępnienie danych osobowych przez Realizatora do PFRON,
  - 6) oświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku,
oraz w przypadkach tego wymagających:
  - 7) zaświadczenie wydane przez lekarza specjalistę, zawierające opis rodzaju schorzenia osoby niepełnosprawnej, której wniosek dotyczy, wypełnione czytelnie w języku polskim i wystawione nie wcześniej niż 60 dni przed dniem złożenia wniosku;
2. Podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej dofinansowania są informacje aktualne na dzień złożenia wniosku, z wyjątkiem wniosków wnioskodawców zobowiązanych do uzupełnienia lub korekty danych - w tym przypadku podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania dofinansowania są informacje aktualne na dzień uzupełnienia wniosku.
3. Wnioskodawca może występować przez pełnomocnika, ustanowionego na podstawie pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie, które określa zakres pełnomocnictwa do dokonania poszczególnych czynności - pełnomocnictwo wnioskodawca dołącza do wniosku wraz z pisemnym oświadczeniem pełnomocnika, iż nie jest on i w ciągu ostatnich 3 lat nie był właścicielem, współwłaścicielem, przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem) lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku wnioskodawcy o dofinansowanie ze środków PFRON ani nie jest i

nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe itp.

4. Wnioskodawca zobowiązany jest zgłosić bezzwłocznie do Centrum informacje o wszelkich zmianach, dotyczących danych zawartych we wniosku.
5. W przypadku, gdy wnioskodawca przedstawia do wniosku dokumenty wystawione w języku innym niż język polski, zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego. Koszty związane z tłumaczeniem tych dokumentów nie są refundowane ze środków PFRON.
6. Wnioskodawca, który ubiega się o ponowne udzielenie pomocy ze środków PFRON na ten sam cel jest zobowiązany wykazać we wniosku istotne przesłanki wskazujące na potrzebę powtórnego/kolejnego dofinansowania ze środków PFRON. Do istotnych przesłanek należą okoliczności związane przede wszystkim z aktywnością zawodową i nauką wnioskodawcy/podopiecznego wnioskodawcy.
7. W przypadku wniosku złożonego w obszarze, w którym nie występuje obowiązek opiniowania przez eksperta PFRON, który w trakcie jego oceny nasuwa wątpliwości co do możliwości pozytywnej weryfikacji pod względem kryterium dotyczącego rodzaju niepełnosprawności adresata programu lub co do celowości wnioskowanego dofinansowania, do podjęcia pozytywnej decyzji wymagana jest pozytywna opinia wydana przez eksperta – lekarza specjalisty o specjalizacji związanej z rodzajem niepełnosprawności adresata programu.
8. Centrum weryfikuje wnioski pod względem formalnym i merytorycznym. Weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosku dokonuje się na podstawie dokumentów dołączonych przez wnioskodawcę do wniosku, danych i informacji wynikających z wniosku, posiadanych przez Centrum i PFRON zasobów oraz ustaleń dokonanych w trakcie weryfikacji wniosku.
9. Weryfikacja formalna wniosku polega na sprawdzeniu przez pracownika Centrum, czy wnioskodawca i/lub jego podopieczny spełnia obowiązujące warunki uczestnictwa w programie i ubiegania się w jego ramach o wsparcie. Ocenie formalnej podlega:
  - 1) spełnianie przez wnioskodawcę/podopiecznego wnioskodawcy wszystkich kryteriów uprawniających do złożenia wniosku i uzyskania dofinansowania,
  - 2) dotrzymanie przez wnioskodawcę terminu na złożenie wniosku,
  - 3) zgodność zgłoszonego we wniosku przedmiotu dofinansowania z zasadami wskazanymi w programie,
  - 4) kompletność i poprawność danych zawartych we wniosku, zgodność wniosku oraz wymaganych załączników,
  - 5) wypełnienie wymagalnych rubryk we wniosku i załącznikach do wniosku,
  - 6) zgodność reprezentacji wnioskodawcy lub jego podopiecznego - w trakcie weryfikacji sprawdzane jest czy wniosek został podpisany przez osoby do tego uprawnione.
10. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji formalnej wniosków w 2013r:
  - 1) odnośnie częstotliwości udzielania pomocy w ramach modułu I:
    - a) warunek, o którym mowa w rozdziale IV ust. 5 pkt 1 programu dotyczy:
      - osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
      - tego samego celu pomocy, przez który należy rozumieć przedmiot dofinansowania określony ogólnie w danym zadaniu,
      - w przypadku Obszaru B – Zadanie nr 1: beneficjentów wcześniejszych programów i zadań przewidujących wsparcie w zakupie sprzętu elektronicznego i oprogramowania obowiązuje trzyletnia karencja w uzyskaniu kolejnych środków

PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu lub zadania oraz niezależnie od rodzaju przedmiotu dofinansowania objętego wcześniej dofinansowaniem ze środków PFRON,

b) warunek, o którym mowa w rozdziale IV ust. 5 pkt 2 programu dotyczy:

- osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
- gwarancji, dotyczącej przedmiotu dofinansowanego uprzednio ze środków PFRON,
- w przypadku Obszaru C – Zadanie nr 2: beneficjentów programu, którzy uzyskali pomoc w pokryciu kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym w 2012 roku oraz wcześniejszych programów przewidujących analogiczne wsparcie nie obowiązuje karencja w uzyskaniu kolejnych środków PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu,

2) odnośnie wniosków w ramach modułu II, realizator opracuje metodę przeliczania średniej ocen w przypadku, gdy średnia wyliczona została wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00.

11. Ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu i które zmieszczą się w limicie środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację poszczególnych obszarów programu.
12. Czynności związane z weryfikacją wniosku powinny być rejestrowane w odpowiednich rubrykach formularza wniosku. Zakończenie i efekt tych czynności powinny potwierdzać pieczętki, daty i podpisy właściwych pracowników.
13. Wnioskodawcy, któremu odmówiono przyznania środków finansowych w wyniku uchybień ze strony Centrum przy weryfikacji formalnej wniosku, przysługuje prawo zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.
14. W przypadku wniosku, który w trakcie jego oceny nasuwa wątpliwości co do możliwości pozytywnej weryfikacji pod względem kryterium dotyczącego rodzaju niepełnosprawności Wnioskodawcy lub co do celowości wnioskowanego dofinansowania, do podjęcia pozytywnej decyzji wymagana jest pozytywna opinia wydana przez eksperta – lekarza specjalisty o specjalizacji związanej z rodzajem niepełnosprawności Wnioskodawcy.
15. Przyjmowanie wniosków następuje w trybie ciągłym, jednak nie później niż do dnia 30 września danego roku realizacji programu.
16. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji merytorycznej wniosków w ramach modułu I:
  - 1) ekspertem, o którym mowa w ust. 7 oraz w rozdziale V ust. 5 pkt 3 lit. a niniejszego dokumentu, nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku,
  - 2) w celu rzetelnej oceny wniosku, ekspert, o którym mowa w pkt 1, powinien potwierdzić stan faktyczny związany z dysfunkcją i potrzebą wyposażenia potencjalnego beneficjenta pomocy we wnioskowany przedmiot dofinansowania, o ile to możliwe z uwagi na sytuację zdrowotną osoby niepełnosprawnej – w trakcie konsultacji z udziałem potencjalnego beneficjenta pomocy,

- 3) ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu; w związku z tym realizator programu będzie stosował punktowy system oceny wniosków, wyznaczając minimalny próg punktowy umożliwiający bieżące udzielanie dofinansowania; ustalenie zbioru kryteriów i ich wag należy do kompetencji realizatora programu, z zastrzeżeniem ust. 15; udzielenie dofinansowania wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę poniżej ustalonego przez realizatora programu minimalnego progu punktowego, uzależnione będzie od możliwości wynikających z wysokości ostatecznej puli środków PFRON przekazanych realizatorowi programu.
17. Wnioski w ramach modułu II nie podlegają ocenie merytorycznej.
18. W sprawach nieuregulowanych w programie i przez Zarząd PFRON, dotyczących trybu postępowania i zasad dofinansowania stosuje się odpowiednio przepisy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy o Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.).

VII. Decyzja o przyznaniu dofinansowania

1. Decyzję o przyznaniu lub bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy podejmuje Centrum. Decyzja powinna być rejestrowana w odpowiedniej rubryce formularza wniosku wraz z datą jej podjęcia, pieczęciami i podpisami osób podejmujących decyzję.
2. Decyzja odmowna w sprawie dofinansowania wymaga pisemnego uzasadnienia.
3. Kwota dofinansowania nie może być wyższa niż kwota wnioskowana.
4. Decyzja o przyznaniu dofinansowania jest podstawą zawarcia umowy dofinansowania.
5. W przypadku przyznania dofinansowania realizacja dofinansowania następuje po podpisaniu dwustronnej umowy dofinansowania pomiędzy Centrum i wnioskodawcą.
6. Warunkiem zawarcia umowy dofinansowania jest spełnianie przez wnioskodawcę lub jego podopiecznego warunków uczestnictwa określonych w programie także w dniu podpisania umowy.

VIII. Umowa dofinansowania i jej rozliczenie

1. Po zawarciu umowy w sprawie realizacji programu pomiędzy PFRON a Centrum i przekazaniu Centrum środków PFRON na realizację programu, Centrum zawiera z beneficjentami pomocy umowy dofinansowania, określające w szczególności:
  - 1) strony umowy (w przypadku wnioskodawcy – także seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość wraz z datą jego wydania, nazwą organu wydającego ten dokument oraz datą ważności tego dokumentu),
  - 2) cel udzielenia dofinansowania – zgodnie z celami programu,
  - 3) źródło pochodzenia środków finansowych przekazanych w ramach umowy dofinansowania (PFRON),
  - 4) kwotę dofinansowania ze środków PFRON i jej przeznaczenie,
  - 5) kwotę udziału własnego Wnioskodawcy,
  - 6) sposób przekazania dofinansowania przez Centrum,
  - 7) sposób zabezpieczenia prawidłowości realizacji umowy¹

¹ np. weksel własny in blanco wystawiony przez beneficjenta pomocy i opatrzony klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową.

- 8) terminy: wykorzystania dofinansowania i dostarczenia do Centrum dokumentów rozliczeniowych, w tym potwierdzenia odbioru dofinansowanego sprzętu/usługi,
  - 9) warunki i termin zwrotu dofinansowania w przypadku niedotrzymania przez beneficjenta pomocy zobowiązań wynikających z umowy,
  - 10) termin i sposób rozliczenia środków przekazanych przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy (o ile dotyczy),
  - 11) zasady przeprowadzania kontroli wykorzystania środków PFRON przez PFRON i/lub Centrum,
  - 12) zobowiązania beneficjenta pomocy wynikające z otrzymania dofinansowania ze środków PFRON.
2. Przekazanie przyznanych środków finansowych następuje:
- 1) na rachunek sprzedawcy przedmiotu zakupu / usługodawcy, na podstawie przedstawionej i podpisanej przez beneficjenta pomocy faktury VAT, lub
  - 2) co dotyczyć może wyłącznie obszarów A zadanie 2, B zadanie 2, C zadanie 2 i 4, D - na wskazany rachunek bankowy beneficjenta pomocy - do rozliczenia na warunkach określonych w umowie dofinansowania (wskazanie terminu i sposobu rozliczenia przekazanych środków).
3. Wybór sprzedawcy przedmiotu dofinansowania lub usługodawcy, należy wyłącznie do beneficjenta pomocy.
4. Faktury VAT (lub inne dowody księgowe, gdy wystawienie faktury VAT nie jest możliwe) przedłożone w celu rozliczenia dofinansowania, muszą być sprawdzone przez Centrum pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz opatrzone klauzulą „opłacono ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w kwocie: .... - umowa nr: ...”.
5. W przypadku, gdy beneficjent pomocy przedłoży dokumenty, o których mowa w ust. 4 wystawione w języku innym niż język polski, w których walutą rozliczeniową jest waluta inna niż polski złoty (PLN), zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego (PFRON nie refunduje kosztów związanych z tłumaczeniem tych dokumentów). Płatność przez Centrum kwoty dofinansowania może nastąpić wówczas według kursu sprzedaży danej waluty w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia dokonania płatności.
6. Zwrotowi, na wskazany przez Centrum rachunek bankowy, podlega:
- 1) kwota dofinansowania przekazana na rachunek bankowy beneficjenta pomocy w części, która nie została uznana przez Centrum podczas rozliczenia przyznanego dofinansowania, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dofinansowania przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy – w terminie wskazanym w skierowanej do beneficjenta pomocy pisemnej informacji o konieczności zwrotu zakwestionowanej części dofinansowania (wezwanie do zapłaty),
  - 2) część dofinansowania niewykorzystana przez beneficjenta pomocy – w terminie wskazanym przez Centrum w umowie dofinansowania.
7. Zwrot środków finansowych w terminie późniejszym niż określony zgodnie z ust. 6 pkt 2, powoduje naliczenie odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
-

8. W przypadku wykorzystania całości lub części dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, beneficjent pomocy jest zobowiązany, w terminie wskazanym w wezwaniu do zapłaty, do zwrotu całości lub części nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania dofinansowania przez Centrum na rachunek bankowy beneficjenta pomocy - do dnia ich zwrotu, na wskazany rachunek bankowy.
9. Odsetek, o których mowa w ust. 6 pkt 1 nie nalicza się w przypadku gdy wystąpienie okoliczności powodujących obowiązek zwrotu środków było niezależne od beneficjenta pomocy.
10. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupu lub wykonania usług zakupionych lub wykonanych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem przez beneficjenta pomocy umowy z Centrum, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w rozdziale V pkt 1 ust. 1 litera a, oraz ust. 3 litera b i d oraz pkt 2, uwzględniających możliwość refundacji kosztów: utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu oraz dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.
11. Umowa dofinansowania może zostać rozwiązana z zachowaniem 14 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku:
  - 1) niewykonania przez beneficjenta pomocy zobowiązań określonych w umowie, a w szczególności: nieterminowego wykonywania umowy, wykorzystania przekazanego dofinansowania na inne cele niż określone w umowie - gdy beneficjent pomocy nie doprowadzi do usunięcia uchybień w terminie określonym przez Centrum, jednak nie dłuższym niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania do usunięcia uchybień,
  - 2) złożenia we wniosku lub w umowie dofinansowania oświadczeń niezgodnych z rzeczywistym stanem,
  - 3) odmowy poddania się przez beneficjenta pomocy kontroli przeprowadzanej przez PFRON i/lub Centrum.
12. W przypadku rozwiązania umowy z przyczyn określonych w ust. 11, beneficjent pomocy zobowiązany jest do zwrotu kwoty przekazanej przez Centrum, z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wykonania przez Centrum płatności tych środków do dnia uregulowania całości włącznie – w terminie określonym w informacji o rozwiązaniu umowy.
13. Jeżeli Centrum podejmie kroki w kierunku odzyskania udzielonego dofinansowania, zobowiązane będzie do:
  - 1) wypowiedzenia umowy dofinansowania ze wskazaniem powodu wypowiedzenia,
  - 2) określenia wysokości roszczenia, przy czym w sytuacjach, o których mowa w art. 49e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), poprzez wydanie decyzji nakazującej zwrot wypłaconych środków,
  - 3) wyznaczenia terminu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami,
  - 4) wysłania wypowiedzenia listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, na adres beneficjenta pomocy ustalony w umowie dofinansowania.
14. Zmiany treści umowy wymagają formy pisemnej w postaci aneksu do umowy pod rygorem nieważności.

15. Spory wynikłe na tle realizacji umowy, rozstrzygane będą przez Sąd właściwy miejscowo dla siedziby Centrum.
16. Umowa wygasa wskutek wypełnienia przez Centrum i beneficjenta pomocy zobowiązań wynikających z umowy. Umowę zawiera się na czas określony, w przypadku:
  - 1) obszarów A – C: na trzy lata, licząc od początku roku następującego po roku zawarcia umowy dofinansowania,
  - 2) obszaru D - do 31 grudnia roku, w którym została zawarta umowa dofinansowania.
17. Umowa może być rozwiązana za zgodą stron, w przypadku wystąpienia okoliczności, niezależnych od woli stron, uniemożliwiających wykonanie umowy. W takim przypadku Centrum powiadamia beneficjenta pomocy odrębnym pismem o rozliczeniu lub/i konieczności zwrotu przekazanej kwoty dofinansowania.
18. W ramach programu nie mogą być dofinansowane:
  - 1) pożyczki i spłaty rat oraz odsetek,
  - 2) koszty poniesione na przygotowanie wniosku,
  - 3) opłaty związane z realizacją umowy zawartej z beneficjentem pomocy,
  - 4) koszty nieudokumentowane.
19. Postanowienia dotyczące realizacji umowy i jej rozliczenia winny być uwzględnione w umowach zawieranych pomiędzy beneficjentem a Centrum.
20. W przypadku podpisywania umowy przez:
  - 1) osoby reprezentujące beneficjenta pomocy,
  - 2) pełnomocników- informacja o tym powinna być zawarta w treści umowy ze wskazaniem w szczególności: imienia i nazwiska, serii i numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz pełnionej funkcji.
21. Przy zawieraniu umów z beneficjentami pomocy, którzy nie mają możliwości złożenia podpisu i dokonują odcisku palca należy:
  - 1) sprawdzić istnienie w dowodzie osobistym klauzuli „*podpis niemożliwy*”,
  - 2) sprawdzić, czy złożone dotychczas dokumenty (wniosek, załączniki, inne) były podpisane za pomocą odcisku palca,
  - 3) przy odcisku palca wpisać imię i nazwisko strony umowy.
22. Po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 21, na egzemplarzu umowy pozostającym w Centrum składają swoje podpisy pracownicy Centrum, w obecności których beneficjent pomocy podpisał umowę - wraz z datą i pieczęcią imienną przy adnotacji „umowę zawarto w obecności:”, przy czym przy zawieraniu umowy wymagana jest obecność dwóch pracowników Centrum.

IX. Kontrola

Centrum i PFRON mają prawo kontroli wykorzystania przedmiotu dofinansowania oraz prawidłowości, rzetelności i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w dokumentach, stanowiących podstawę rozliczenia dofinansowania. Kontrola może być prowadzona w całym okresie trwania umowy zawartej pomiędzy beneficjentem pomocy a Realizatorem na podstawie których środki PFRON zostały przyznane, przekazane beneficjentom pomocy i rozliczone.

X. Zobowiązania beneficjentów pomocy

1. Beneficjent pomocy jest zobowiązany do:

- 1) wykorzystania środków dofinansowania zgodnie z przeznaczeniem,
  - 2) umożliwienia PFRON i Centrum kontroli prawidłowości wykorzystania dofinansowania,
  - 3) przekazywania na każde wezwanie Centrum lub PFRON informacji dotyczących efektów udzielonego wsparcia, odzwierciedlającej stan faktyczny oraz innych informacji związanych z uczestnictwem w programie,
  - 4) niezwłocznego zawiadomienia Centrum o wszelkich zmianach mających wpływ na realizację umowy np. o zmianie nazwiska, adresu zamieszkania, utracie przedmiotu dofinansowania,
  - 5) zwrotu środków finansowych w przypadkach określonych w umowie dofinansowania,
  - 6) dostarczenia do Centrum:
    - a) w przypadku wszystkich obszarów – pisemnej informacji, przygotowanej zgodnie z wytycznymi PFRON w zakresie ewaluacji programu, odzwierciedlającej stan faktyczny w zakresie efektów udzielonego dofinansowania, w tym w odniesieniu do celów programu,
    - b) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C, - pisemnego potwierdzenia odbioru przedmiotu dofinansowania odpowiadającego przedstawionej fakturze VAT, w terminie do 30 dni od dnia wydania przedmiotu dofinansowania przez sprzedawcę/ usługodawcę,
    - c) w przypadku obszaru B zadanie 2, - pisemnego potwierdzenia ukończenia szkolenia,
    - d) w przypadku obszaru A zadanie 2 – pisemnej informacji o wyniku szkolenia i egzaminu/ów dotyczących prawa jazdy,
    - e) w przypadku obszaru D - pisemnego potwierdzenia pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu w okresie objętym dofinansowaniem,
  - 7) w przypadku obszarów: B zadanie 1, C – umieszczenia na zakupionym przedmiocie dofinansowania, przekazanej przez PFRON naklejki zawierającej informację o dofinansowaniu zakupu ze środków PFRON (jeżeli rozmiar przedmiotu dofinansowania to umożliwia),
  - 8) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C zadanie 2 i 4 - dokonywania na własny koszt niezbędnych napraw i konserwacji przedmiotu dofinansowania,
  - 9) w przypadku obszarów: A zadanie 1, B zadanie 1, C:
    - a) nieodstępowania, a także nieprzekazywania przedmiotu dofinansowania w innej formie osobom trzecim, w okresie obowiązywania umowy dofinansowania,
    - b) udostępniania przedmiotu dofinansowania w celu umożliwienia Centrum lub PFRON jego oględzin,
    - c) wykorzystywania przedmiotu dofinansowania zgodnie z jego przeznaczeniem.
2. Sprzedaż bądź konieczna zamiana przedmiotu dofinansowania w okresie obowiązywania umowy dofinansowania wymaga każdorazowo zgody Centrum. Ewentualna zamiana przedmiotu dofinansowania odbywa się bez zaangażowania dodatkowych środków PFRON. Postanowienia umowy dofinansowania mają zastosowanie również do przedmiotu dofinansowania uzyskanego w wyniku zamiany.
3. Centrum zobowiązane jest do uzyskania od beneficjentów pomocy oświadczenia, iż nie otrzymali na podstawie odrębnych wniosków dofinansowania lub dotacji ze środków PFRON na cele objęte umową dofinansowania i nie ubiegają się odrębnymi wnioskami o dofinansowanie lub dotację ze środków PFRON na te cele.

4. Zapisy uwzględniające zobowiązania, o których mowa w ust. 1 - 3, winny być uwzględnione w umowach zawieranych pomiędzy beneficjentem pomocy a Centrum.

XI. Zasięg i okres realizacji programu

1. Program realizowany jest od dnia jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON, na terenie działania samorządów powiatowych.
2. Termin zakończenia realizacji programu określi Rada Nadzorczą PFRON.

XII. Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków:

Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków w ramach modułu I:

- 1) w 2013 roku preferowane są wnioski dotyczące osób niepełnosprawnych, które:
  - a) studiuja,
  - b) uczą się w szkołach ponadgimnazjalnych,
  - c) realizują obowiązek szkolny, wykazując osiągnięcia w nauce i wychowaniu (średnia ocen powyżej 4,00 lub udział w konkursach albo w olimpiadach szkolnych, wyróżnienia, wolontariat),
  - d) realizują obowiązek szkolny, mając miejsce zamieszkania na terenie obszaru wiejskiego,
  - e) wykażą, że wnioskowany przedmiot dofinansowania podniesie: jakość wykonywanej pracy lub poziom wykształcenia,
  - f) są aktywne zawodowo i jednocześnie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe (np. kursy zawodowe, nauka języków obcych) albo, które jednocześnie działają na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych albo, które w sposób aktywny poszukują pracy lub starają się lepiej przygotować do jej podjęcia lub do dalszego kształcenia (np. współpraca z doradcą zawodowym, trenerem pracy, psychologiem),przy czym ww. kryteria preferencyjne powinny być uwzględnione w punktowym systemie oceny wniosków w ten sposób, że najwyższą liczbę punktów w zakresie preferencyjnym otrzyma wniosek dotyczący osoby niepełnosprawnej studiującej, a w dalszej kolejności pozostałe, ww. kryteria preferencyjne; suma punktów preferencyjnych nie może stanowić mniej niż 50% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku – w tym co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku powinno dotyczyć kryterium, o którym mowa w lit. a (edukacja na poziomie wyższym); w odniesieniu do kryteriów, o których mowa w lit. c oraz w lit. f – osoba niepełnosprawna może wykazywać aktywność objętą preferencjami PFRON z okresu trzech lat wstecz od daty złożenia wniosku,
- 2) w sytuacji, gdy limit środków finansowych przekazany realizatorowi programu przez PFRON nie umożliwi udzielenia dofinansowania wszystkim wnioskodawcom z równorzędną oceną wniosku, o przyznaniu dofinansowania decyduje:
  - a) stopień niepełnosprawności potencjalnego beneficjenta pomocy w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski dotyczące osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,a w dalszej kolejności, gdy reguła postępowania wyrażona w lit. a nie prowadzi do wyboru wniosku do dofinansowania:

- b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku – w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski wnioskodawców, których dochód jest najniższy.